

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2023 оны ... дүгээр
сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

АВТОТЭЭВРИЙН ТУХАЙ
/Шинэчилсэн найруулга/НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ
НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилго

1.1.Энэ хуулийн зорилго нь автотээврийн хэрэгслээр ачаа, зорчигч тээвэрлэх үйл ажиллагаа, автотээврийн хэрэгслийн ашиглалт, аюулгүй байдлыг хангахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Автотээврийн тухай хууль тогтоомж

2.1.Автотээврийн хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Иргэний хууль, Авто замын тухай хууль, Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль, энэ хууль, эдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжоос бүрдэнэ.

2.2.Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл.Хуулийн үйлчлэх хүрээ

3.1.Энэ хууль нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт автотээврийн хэрэгслээр ачаа, зорчигч тээвэрлэх, автотээврийн хэрэгслийн ашиглалт, аюулгүй ажиллагаа, хяналт тавих харилцааг өмчийн төрөл, хэлбэр харгалзахгүй зохицуулахад үйлчилнэ.

3.2. Автотээврийн хэрэгслээр ачаа, зорчигч тээвэрлэхтэй холбогдсон нийтлэг харилцааг энэ хуулиар зохицуулах бөгөөд тээвэрлэлтийн тусгай горим шаардсан зохицуулалтыг бусад хуулиар нарийвчлан тогтоосон бол тухайн хуулиар зохицуулна.

4 дүгээр зүйл.Хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолт

4.1.Энэ хуульд хэрэглэсэн дараах нэр томъёог дор дурдсан утгаар ойлгоно:

4.1.1.“автотээвэр” гэж автотээврийн хэрэгслээр ачаа, зорчигч тээвэрлэх болон автотээврийн хэрэгслийн ашиглалттай холбоотой цогц үйл ажиллагааг;

4.1.2.“автотээврийн хэрэгсэл” гэж авто замаар тээвэрлэлт гүйцэтгэхэд зориулагдсан бүх төрлийн автомашин, автомат удирдлагатай автотээврийн хэрэгсэл, чиргүүл, мотоцикл, механизмыг;

4.1.3.“автотээврийн дэд бүтэц” гэж тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцогчид үйлчилгээ үзүүлэх, түүнчлэн автотээврийн хэрэгслийн ашиглалтыг

хангахад зориулагдсан техникийн болон үйлчилгээний барилга байгууламж, авто замын байгууламжийг;

4.1.4.“автотээврийн хэрэгслийн ашиглалт” гэж автотээврийн хэрэгслийн ашиглалтын хугацаанд түүний техникийн бүрэн бүтэн байдал, найдварт ажиллагааг хангахад чиглэсэн техникийн болон зохион байгуулалтын арга хэмжээг;

4.1.5.“автотээврийн хэрэгслийн үйлдвэрлэл” гэж автотээврийн хэрэгсэл, түүний эд ангийг үйлдвэрлэх, угсрах, сэргээн засварлах, техник эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөл боловсруулахтай холбоотой үйл ажиллагааг;

4.1.6.“авто үйлчилгээ эрхлэгч” гэж автотээврийн хэрэгслийн ашиглалттай холбоотой үйлчилгээг үзүүлж буй иргэн, хуулийн этгээдийг;

4.1.7.“автотээврийн салбарын норм, техникийн баримт бичиг” гэж эрх бүхий байгууллагаас нийтээр дагаж мөрдөхөөр гаргасан автотээвэр, түүний дэд бүтэц, үйлдвэрлэл, ашиглалттай холбоотой норм, заавар, аргачлал, техникийн баримт бичиг, стандартыг;

4.1.8.“ачаа” гэж автотээврийн хэрэгслээр тээвэрлэхээр хүлээж авсан болон тээвэрлэж байгаа мал, амьтан, эд зүйлсийг;

4.1.9.“аюултай ачаа” гэж тээвэрлэлт, ачилт, буулгалт, хадгалалтын явцад хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгө, байгаль орчинд хор хохирол учруулж болзошгүй тээвэрлэлт, хадгалалтын тусгай горим шаардсан эд зүйл, хог хаягдлыг;

4.1.10.“ачааны терминал” гэж ачааг хүлээн авах, хүлээлгэн өгөх, хадгалах, савлах, ангилах, ачиж буулгахтай холбоотой үйлчилгээ үзүүлэх зориулалт бүхий байгууламжийг;

4.1.11.“автомат удирдлагатай автотээврийн хэрэгсэл” гэж автомат удирдлагатай системээр тоноглогдсон, жолоочгүйгээр тээвэрлэлт гүйцэтгэх боломжтой автотээврийн хэрэгсэл;

4.1.12.“автотээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ” гэж тухайн автотээврийн хэрэгслийн талаарх мэдээллийг агуулсан цаасан болон цахим баримт бичгийг;

4.1.13.“дамжин өнгөрөх тээвэр” гэж Монгол Улсын нутаг дэвсгэрээр дайран өнгөрөх тээвэрлэлтийг;

4.1.14.“жолооч” гэж замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хуулийн 3.1.3-д заасан хүнийг;

4.1.15.“замнал” гэж тээвэрлэлтийн эхлэлээс төгсгөлийн байршил хүртэлх замын зураглалыг;

4.1.16.“зорчигч” гэж нийтийн зорчигч тээврийн хэрэгслээр зорчиж буй зорчих тасалбар, түүнтэй адилтгах баримт бичигтэй хүнийг;

4.1.17.“зорчигчийн терминал” гэж зорчигч хүлээн авах, үдэн гаргах, амрах болон зорчигчийн ачаа, тээшийг хүлээн авах, хүлээлгэн өгөхтэй холбогдсон үйлчилгээ үзүүлэх зориулалт бүхий байгууламжийг;

4.1.18.“мөсөн замын тээвэр” гэж гол, мөрөн, нуурын ус хөлдсөн үед тогтоосон хугацаа, замналын дагуу мөсөн дээгүүр хийх тээвэрлэлтийг;

4.1.19.“мэргэшсэн жолооч” гэж эрх бүхий байгууллагаас мэргэшлийн үнэмлэх авсан жолоочийг;

4.1.20.“нийтийн зорчигч тээвэрлэлт” гэж нийтийн тээврийн хэрэгслээр зохион байгуулалттай гүйцэтгэж байгаа тогтмол болон тогтмол бус зорчигч тээвэрлэлт, таксийн үйлчилгээг;

4.1.21.“зорчигчийн тогтмол тээвэрлэлт” гэж эрх бүхий байгууллагаас тогтоосон чиглэл, замнал, цагийн хуваарийн дагуу зохион байгуулалттай хийгдэж байгаа зорчигч тээвэрлэлтийг;

4.1.22.“зорчигчийн тогтмол бус тээвэр” гэж зорчигчийн тогтмол тээврээс бусад зохион байгуулалттай хийгдэж буй зорчигч тээвэрлэлтийг;

4.1.23.“чиглэл” гэж тээвэрлэлтийн эхлэл төгсгөлийг тогтоосон байршлын нэр;

4.1.24.“олон улсын тээвэрлэлт” гэж хоёр буюу түүнээс дээш улсын хилийг нэвтрэн хийгдэж байгаа улс хоорондын болон дамжин өнгөрөх тээвэрлэлтийг;

4.1.25.“орон нутгийн тээвэрлэлт” гэж тухайн аймаг, нийслэлийн нутаг дэвсгэрт хийгдэх тээвэрлэлтийг;

4.1.26.“ослыг шинжлэн шалгах” гэж тээвэрлэлтэд гарч болзошгүй осол, зөрчил, техникийн саатлаас урьдчилан сэргийлэх, гарсан ослын шалтгааныг тогтоох, аюулгүй байдлын зөвлөмж боловсруулах үйл ажиллагааг;

4.1.27.“таксийн үйлчилгээ” гэж зорчигчтой тохиролцсон замналын дагуу такси дуудлагын төвд бүртгэлтэй, тусгайлсан таних тэмдэг бүхий үйлчилгээний төлбөр тооцох төхөөрөмжөөр тоногдсон суудлын автомашинаар хот болон хот орчим, аймгийн төвд нэгж километр тутамд тогтоосон тарифын дагуу зорчигчийг тээвэрлэн төлбөр авах үйлчилгээ;

4.1.28.“техникийн хяналтын үзлэг” гэж автотээврийн хэрэгсэлд тавигдах стандарт, аюулгүй байдлын шаардлагыг хангаж байгаа эсэхэд үзлэг хийх, тодорхойлох, үнэлэх, дүгнэлт гаргах үйл ажиллагааг;

4.1.29.“тээвэрлүүлэгч” гэж ачаа илгээгч, хүлээн авагч болон тээвэр зуучийг;

4.1.30.“тээвэрлэгч” гэж тээвэрлэлтийн ажил, үйлчилгээ эрхэлж байгаа этгээдийг;

4.1.31.“хот хоорондын тээвэр” гэж аймаг, нийслэл хооронд хийгдэх тээвэрлэлтийг;

4.1.32.“хяналтын төхөөрөмж” гэж олон улсын хэлэлцээрт заасан тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн болон жолоочийн ажил, амралтын тодорхой хугацааны талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг бүртгэж, харуулах зориулалт бүхий автотээврийн хэрэгсэлд сууриллуулсан төхөөрөмжийг.

5 дугаар зүйл.Автотээврийн үйл ажиллагааны үндсэн зарчим

5.1.Автотээврийн үйл ажиллагаанд дор дурдсан зарчмыг баримтлана:

5.1.1.автотээврийн үйл ажиллагаа нь нэгдмэл, тээврийн бусад салбарын үйл ажиллагаатай уялдсан байх;

5.1.2.зах зээлийн өрсөлдөөнт нөхцлийг бий болгож, тэгш оролцоог хангасан байх;

5.1.3.үйлчилгээний чанар, хүртээмж, аюулгүй байдлыг хангасан, тогтвортой байх.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ АВТОТЭЭВРИЙН ТАЛААРХ ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН БҮРЭН ЭРХ

6 дугаар зүйл.Засгийн газрын бүрэн эрх

6.1.Засгийн газар автотээврийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ.

6.1.1.автотээврийн оновчтой дэд бүтэц, тээвэрлэлтийн үр ашигтай нэгдсэн сүлжээний зураглалыг батлах;

6.1.2.автотээврийн хэрэгслийн төрөл, зориулалтыг нь харгалзан техникийн хяналтын үзлэгт орох хугацаа, төлбөрийн хэмжээг тогтоох;

6.1.3.үндэсний тээврийн хорооны бүрэлдэхүүн, ажиллах журмыг батлах;

6.1.4.энэ хуулийн 8 дугаар зүйлд заасан байгууллагыг төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 5-д заасны дагуу байгуулах;

6.1.5.автотээврийн тухай хууль тогтоомжийн биелэлтэд хяналт тавих;

6.1.6.хууль тогтоомжид заасан бусад эрх.

7 дугаар зүйл. Автотээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын бүрэн эрх

7.1.Автотээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

7.1.1.автотээврийн талаарх хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг улсын хэмжээнд зохион байгуулах, биелэлтийг хангуулах, хяналт шалгалт хийх;

7.1.2.автотээврийн хэрэгслийн бүртгэл, тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үйл ажиллагааг нэгдсэн удирдлага, зохицуулалтаар хангах;

7.1.3.автотээврийн салбарын хөрөнгө оруулалтыг нийгэм-эдийн засгийн ач холбогдол, үр өгөөжөөр нь эрэмбэлэн төлөвлөх;

7.1.4.автотээврийн талаар гадаад улс, олон улсын байгууллагатай хууль тогтоомжийн хүрээнд хамтран ажиллах;

7.1.5.автотээврийн салбарын мэргэжилтнийг давтан сургах, мэргэшүүлэх, мэргэжлийн зэрэг олгох, мэргэшсэн жолооч бэлтгэх сургалтын байгууллагыг сонгон шалгаруулах;

7.1.6.Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хуулийн 10.1.1-д заасан тээврийн хэрэгслийн бүртгэл, мэдээллийн сан болон энэ хуулийн 26 дугаар зүйлд заасан автотээврийн мэдээллийн нэгдсэн санг эрхлэн хөтлөх;

7.1.7.тээвэрлэлтийн үйл ажиллагааг зохион байгуулж, зохицуулж буй этгээдийг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангаж, хяналт тавьж ажиллах;

7.1.8.зөвшөөрлийн тухай хуульд заасан зөвшөөрөл олгох, зөвшөөрөл бүхий хуулийн этгээдтэй гэрээ байгуулах, зөвшөөрлийн нөхцөл шаардлагын биелэлтэд хяналт тавих;

7.1.9.Монгол Улсын нэгдэн орсон автотээврийн олон улсын гэрээ, хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэх, хяналт тавих, гэрээний үүргийн биелэлтийг хангуулах талаар мэргэжил, арга зүйн зөвлөмжөөр хангах;

7.1.10.авто зам дагуух үйлчилгээний байгууламжийн байршилыг тогтоох.

8 дугаар зүйл. Автотээврийн судалгаа, шинжилгээ, хөгжлийн асуудал эрхэлсэн байгууллагын чиг үүрэг

8.1.Автотээврийн судалгаа, шинжилгээ, хөгжлийн асуудал эрхэлсэн байгууллага нь дараахь чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

8.1.1.автотээврийн тухай хууль тогтоомж, Засгийн газар, автотээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас гаргасан шийдвэрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах;

8.1.2.автотээврийн хэрэгслийн бүртгэл хөтлөх, улсын дугаар олгох үйл ажиллагааг зохион байгуулах;

8.1.3.автотээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэг хийх;

8.1.4.олон улсын болон дотоодын ачаа тээвэрлэлт эрхлэгч этгээдийг бүртгэх;

8.1.5.олон улс, хот хооронд болон хэд хэдэн аймгийн нутаг дэвсгэрийг дамжин хийх тээвэрлэлтийг зохион байгуулах;

8.1.6.автотээврийн хэрэгслийн хог хаягдлын санг бүрдүүлэх, зарцуулах үйл ажиллагааг зохион байгуулах;

8.1.7.автотээврийн салбарын эрдэм шинжилгээ, шинжлэх ухаан, техник технологийн бодлогын судалгааг хийж гүйцэтгэх, гарсан шийдвэрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах;

8.1.8.автотээврийн харилцааны тухай Засгийн газар хоорондын гэрээ, хэлэлцээрт заасан эрх бүхий байгууллагаас эрх олгосны дагуу олон улсын тээвэрлэлтийн зөвшөөрлийн бичиг олгох, хилийн боомтод олон улсын тээврийн үйл ажиллагаанд төрийн хяналтыг хэрэгжүүлэх.

9 дүгээр зүйл.Аймаг, нийслэлийн Засаг даргын бүрэн эрх

9.1.Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга автотээврийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

9.1.1.автотээврийн талаарх хөгжлийн бодлогын баримт бичиг, автотээврийн тухай хууль тогтоомж, түүнийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан Засгийн газар болон автотээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын шийдвэрийн биелэлтийг харьяалах нутаг дэвсгэртээ зохион байгуулах;

9.1.2.нутаг дэвсгэртээ тээвэрлэлтийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах;

9.1.3.хүн амын нутагшил, байршлын онцлог, зорчигч тээврийн хэрэгцээнээс шалтгаалан өрсөлдөх боломжгүй чиглэлд тээвэрлэгчид зохих нөхөн төлбөр олгох нөхцөлтэйгээр гэрээ байгуулж, нийтийн зорчигч тээвэрлэлтийг гүйцэтгүүлэх;

9.1.4.нийтийн зорчигч тээврийн хэрэгслээр зорчиж байгаа хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд зориулж автобусны буудлыг зарлах, нэр, хаяг, чиглэлийг бичмэл болон зурган хэлбэрээр байрлуулах, өөрчлөх арга хэмжээг зохион байгуулах;

9.1.5.тухайн нутаг дэвсгэрт орших гол, мөрөн, нуурын ус хөлдсөн үед орон нутгийн цаг уур, орчны шинжилгээний байгууллага, авто замын байгууллагатай хамтран мөсний даацыг тодорхойлж, мөсөн дээгүүр хийх тээвэрлэлтийн эхлэх, дуусах хугацаа, чиглэл, замналыг тогтоон тэмдэгжүүлж, иргэдийг мэдээллээр хангах, хяналт тавих;

9.1.6.цаг үеийн шуурхай тээвэрлэлтийг улсын захиалга, даалгаврын дагуу нутаг дэвсгэртээ шуурхай зохион байгуулах;

9.1.7.байгалийн гамшиг, сүйрэл, ослын хор уршгийг арилгах, автотээврийн дэд бүтцийн хэвийн тасралтгүй үйл ажиллагааг хангахад өөрийн эрх мэдлийн хүрээнд дэмжлэг үзүүлэх;

9.1.8.таксийн үйлчилгээг холбогдох стандарт, аюулгүй байдлын шаардлагыг хангасан тээвэрлэгчээр гүйцэтгүүлэх;

9.1.9.тухайн нутаг дэвсгэртээ авто үйлчилгээг зохион байгуулах, хяналт тавих;

9.1.10.авто зам дагуух үйлчилгээний байгууламжийн зориулалтаар ашиглах газрын талаар шийдвэр гаргах;

9.1.11.харьяалах нутаг дэвсгэртээ автотээврийн хяналтыг хэрэгжүүлэх;

9.1.12.хууль тогтоомжид заасан бусад эрх.

9.2. орон нутгийн нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээний төлбөрийн хэмжээг тухайн аймаг, нийслэлийн иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал тогтооно.

10 дугаар зүйл.Автотээврийн дүрэм, журам, норм, жишиг тариф

10.1.Автотээврийн дор дурдсан дүрэм, журам, норм, жишиг тарифыг баталж мөрдүүлнэ:

10.1.1.ачаа тээвэрлэх дүрэм;

10.1.2.автотээврийн салбарын мэргэжилтнийг давтан сургах, мэргэшүүлэх, мэргэжлийн зэрэг олгох журам;

10.1.3.автотээврийн хэрэгслийн мэргэшсэн жолоочийн сургалт зохион байгуулах, шалгалт авах, үнэмлэх олгох журам;

10.1.4.автотээврийн хэрэгслийн бүртгэл хөтлөх, улсын дугаар олгох журам, гэрчилгээний загвар;

10.1.5.автотээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэг явуулах журам;

10.1.6.автотээврийн хэрэгслийн ашиглалтын жишиг норм;

10.1.7.автотээврийн хог хаягдлын санг бүрдүүлэх, зарцуулах, хяналт тавих журам;

10.1.8.ачаа, зорчигчийн терминалын үйл ажиллагааны дүрэм;

10.1.9.автотээврийн хэрэгслийн хяналтын төхөөрөмжийг суурилуулах, шалгах, засвар, үйлчилгээ хийх журам;

10.1.10.автотээврийн хэрэгсэлд суурилуулсан хяналтын төхөөрөмжид карт олгох, уг картад тавигдах шаардлага, картыг бүртгэх, хяналт тавих журам;

10.1.11.автотээврийн хэрэгсэлд суурилуулсан хяналтын төхөөрөмжийн ажиллагаа, гэрчилгээжүүлэлт болон хяналтын төхөөрөмжийн картын мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангахтай холбоотой хяналтын төхөөрөмжийн хяналт, зохицуулалтын систем ашиглах журам;

10.1.12.аюултай ачаа тээвэрлэх журам;

10.1.13.жолоочийн хөдөлмөр, амралтыг зохицуулах, хөдөлмөр, амралтын горимын хяналтын төхөөрөмж ашиглах, хянах журам;

10.1.14. зорчигч тээвэрлэх дүрэм;

10.1.15.хяналтын төхөөрөмж суурилуулах шаардлагатай автотээврийн хэрэгслийн ангилал, төрөл, тээвэрлэлт гүйцэтгэж байгаа автотээврийн хэрэгсэлд суурилуулах хяналтын төхөөрөмжид тавигдах шаардлага, хяналтын төхөөрөмжийг ашиглах, үйлчилгээ хийх, үйл ажиллагааг хянах журам;

10.1.16.тээвэрлэлтийн жишиг тариф;

10.2.Энэ хуулийн 10.1.1, 10.1.4-10.1.16-д заасан журмыг автотээврийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн, 10.1.2, 10.1.3-д заасан журмыг боловсролын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний саналыг авсны үндсэн дээр автотээврийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

11 дүгээр зүйл. Автотээврийн хог хаягдлын сан

11.1.Автотээврийн хог хаягдлын сан дараахь эх үүсвэрээс бүрдэнэ:

11.1.1.автотээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэгийн төлбөрийн 10 хувь;

11.1.2.олон улсын тээврийн зөвшөөрлийн бичгийн борлуулалтын орлогын 20 хувь;

11.1.3.автотээврийн хэрэгслийн сонирхол татахуйц улсын бүртгэлийн дугаарыг үнэ хаялцуулах дуудлага худалдаагаар олсон орлогын 50 хувь;

11.2.автотээврийн хог хаягдлын сангийн эх үүсвэрийг автотээврийн салбарт үүсч буй хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх, устгах үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх болон түүнтэй холбоотой техникийн баримт бичиг, стандарт, норм, нормативийг боловсруулахад зарцуулна.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ ТЭЭВЭРЛЭЛТ

12 дугаар зүйл.Тээвэрлэлтийн зохицуулалт

12.1.олон улсын тээврийн чиглэл, замналыг тогтоох, өөрчлөх асуудлыг автотээврийн харилцааны тухай олон улсын гэрээ, хэлэлцээрийн дагуу зохицуулна.

12.2.хот хоорондын зорчигч тээвэрлэлтийн чиглэл, замналыг тогтоох, өөрчлөх, шийдвэрийг автотээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага гаргана.

12.3.хил залгаа аймаг хооронд хийгдэх тээврийн чиглэл, замналыг тогтоох, өөрчлөх, тээвэрлэгчийг томилох шийдвэрийг тухайн аймгуудын Засаг дарга нар хамтран гаргана.

12.4.хэд хэдэн аймгийн нутаг дэвсгэрийг дамжин хийгдэх зорчигч тээвэрлэлтийг энэ хуулийн 12.2-т заасны дагуу зохицуулна.

12.5.орон нутгийн тээврийн чиглэлийг тогтоох, өөрчлөх шийдвэрийг тухайн аймаг, нийслэлийн Засаг дарга гаргана.

12.6.тээвэрлэлтийн үйлчилгээнд хяналтын төхөөрөмжөөр тоноглогдсон автотээврийн хэрэгсэл ашиглана.

12.8.дамжин өнгөрөх тээвэрлэлтийг Монгол Улсын олон улсын боомтоор гүйцэтгэнэ.

13 дугаар зүйл.Зорчигч тээвэрлэлт

13.1.Зорчигч тээвэрлэлтийг энэ хуулийн 10.1.14-д заасан зорчигч тээвэрлэх дүрмээр зохицуулна. Дүрэмд дараах зохицуулалтыг заавал тусгана:

13.1.1.зорчигч худалдан авсан тасалбарыг буцаахтай холбоотой шимтгэлийн хэмжээ;

13.1.2.зорчигчийн наснаас хамаарсан тээвэрлэлтийн үнийн хөнгөлөлт;

13.1.3.зорчигчийн тогтмол тээвэрлэлтийн цагийн хуваарь, тээвэрлэгчийг томилох, өөрчлөх зохицуулалт;

13.1.4.зорчигчийн тогтмол бус тээвэрлэлтийн зохицуулалт, зохион байгуулалт хэлбэр, шаардлага;

13.1.5.зорчигчийн амь нас, ачаа тээшийг даатгуулахтай холбоотой зохицуулалт;

13.1.6.таксийн үйлчилгээнд тавигдах нөхцөл, шаардлага.

14 дүгээр зүйл.Ачаа тээвэрлэлт

14.1.Ачаа тээвэрлэлтийг энэ хуулийн 10.1.1-д заасан ачаа тээвэрлэх дүрмээр зохицуулна. Дүрэмд дараах зохицуулалтыг заавал тусгана:

14.1.1.олон улсын тээвэрлэлтийн зөвшөөрлийн бичгийн ашиглалттай холбоотой зохицуулалт;

14.1.2.тээвэрлэлтийн баримт бичгийн бүрдэл, ашиглалттай холбоотой зохицуулалт;

14.1.3.ачаа тээвэрлэлтийн мэдээллийн сангийн тухай зохицуулалт;

15 дугаар зүйл.Тээвэрлэгчийн эрх, үүрэг

15.1.Тээвэрлэгч нь дараах эрх эдэлнэ:

15.1.1.авто замын байгууллагаас авто зам, гүүрийг автотээврийн хэрэгсэл зорчиход саадгүй байлгахыг шаардах, авто зам, гүүрийн ашиглалтын нөхцөл хангаагүйгээс учирсан хохирлыг нөхөн төлүүлэхээр нэхэмжлэх;

15.1.2.зорчих тасалбар аваагүй зорчигч болон тээвэрлэлтийн нөхцөлийн дагуу бэлтгээгүй ачааг тээвэрлэхээс татгалзах;

15.1.3.тээвэрлэлтийн гэрээгээр хүлээсэн үүрэг, тээвэрлэлтийн хөлсийг тээвэрлүүлэгчээс шаардах;

15.1.4.тээвэрлэгч нь нийгмийн хэв журам сахих, үйлчилгээний дүрэм, журмыг биелүүлэх шаардлагыг зорчигчид тавих.

15.2.Тээвэрлэгч нь дараах үүрэг хүлээнэ:

15.2.1.тээвэрлэлтийг тухайн ангиллын автотээврийн хэрэгслийг жолоодох эрхтэй, мэргэшсэн жолоочоор гүйцэтгүүлэх;

15.2.2.авто зам, замын байгууламж болон автотээврийн дэд бүтцийг техникийн нөхцөл, шаардлагын дагуу ашиглах;

15.2.3.өөрийн өмчлөлийн автотээврийн хэрэгслээр нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээ эрхлэх;

15.2.4.тээвэрлүүлэгчийг тээвэрлэлттэй холбоотой үнэн зөв мэдээллээр хангах;

15.2.5.олон улсын болон хот хоорондын ачаа тээврийн үйл ажиллагаа эрхлэхдээ холбогдох байгууллагад бүртгүүлнэ.

16 дугаар зүйл.Тээвэрлүүлэгч, зорчигчийн эрх, үүрэг

16.1.Тээвэрлүүлэгч, зорчигч нь дараах эрх эдэлнэ:

16.1.1.тээвэрлэлтийн нөхцөл, техникийн шаардлага хангаагүй, зориулалтын бус автотээврийн хэрэгслээр үйлчлүүлэхээс татгалзах;

16.1.2.нийтийн зорчигч тээврийн тогтоосон замнал, үйлчилгээний цагийн хуваарь баримтлахыг тээвэрлэгчээс шаардах;

16.1.3.тээвэрлэлтийн үнэ тариф, замнал, үйлчилгээний цагийн хуваарь, ачаа хүргэх хугацааны талаар үнэн зөв мэдээлэл авах;

16.1.4.тээвэрлэлтийн гэрээнд зааснаас бусад тохиолдолд олон улс, хот хоорондын нийтийн зорчигч тээврийн хэрэгслээр зорчигч хүндэтгэх шалтгаанаар худалдан авсан тасалбарт заасан чиглэлд зорчих боломжгүй болсон тохиолдолд зохих шимтгэлийг төлсний үндсэн дээр тээврийн хөлсийг тээвэрлэгчээс буцаан авах;

16.2.Тээвэрлүүлэгч, зорчигч нь дараах үүрэг хүлээнэ:

16.2.1.ачааны сав, баглаа боодол, бэхэлгээг стандартын дагуу хийж гүйцэтгэн нэр төрөл, илгээх чиглэлээр нь ялган тээвэрлэхэд бэлтгэх;

16.2.2.ачих, буулгах машин механизм, нэмэгдэл төхөөрөмж, хүн хүчийг бэлэн байлгаж ачааг тогтоосон хугацаанд ачих, буулгах, өөрийн хаягтай буюу гэрээт ачааг хүлээн авах;

16.2.3.ачааг тээвэрлэх, хадгалах нөхцөл, горимын тухай мэдээллээр тээвэрлэгчийг хангах;

16.2.4.ачааг ачсан, хүлээн авсан тухай тээвэрлэлтийн баримт бичигт тэмдэглэж баталгаажуулан тээвэрлэгчид олгох;

16.2.5.нийтийн зорчигч тээврийн хэрэгслээр зорчигч нь зорчих тасалбарыг /төлбөрийн цахим карт/ худалдан авах;

16.2.6.нийтийн зорчигч тээврээр зорчихдоо бусдын амь нас, эрүүл мэндэд аюул, гэм хор учруулж болзошгүй эд зүйлийг авч явахгүй байх;

16.2.7.нийтийн зорчигч тээврээр зорчихдоо автотээврийн хэрэгсэл, түүний тоног төхөөрөмж, эд зүйлийг эвдэж, гэмтээхгүй байх;

16.2.8.зорчигч нь олон улс, хот хооронд, орон нутагт зорчихдоо иргэний үнэмлэх, түүнтэй адилтгах бичиг баримтыг шалгах эрх бүхий албан тушаалтны шаардлагаар үзүүлэх;

16.2.9.ачааг стандартад заасан даац, оврын хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байх, зайлшгүй тохиолдолд тээвэрлэгчтэй хамтран холбогдох байгууллагаас Зөвшөөрлийн тухай хуульд заасан зөвшөөрлийг авах.

17 дугаар зүйл.Тээвэр зууч

17.1.Ачаа тээвэрлэлтэд тээвэрлэгч, тээвэрлүүлэгчийн хооронд зуучлан холбож, тээвэрлэлттэй холбоотой үүсэх эрх, үүргийг төлөөлөн гүйцэтгэхээр гэрээ

байгуулан, олгогдсон эрхийн хүрээнд бараа бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг хүлээн авагчид хүргэх үйл ажиллагааг зуучаар дамжуулан гүйцэтгүүлж болно.

17.2.Зууч нь байнгын ачаа тээвэрлэлт эрхлэгчийг тээвэрлүүлэгчтэй холбон зуучлах, үйл ажиллагааг нь уялдуулах, тээвэрлэлтийн баримт бичгийг бүрдүүлэх, тээвэрлэлтийн явц, аюулгүй байдалд хяналт тавих, тээвэрлэлтэд учрах эрсдэлийг бууруулахад чиглэсэн үйл ажиллагаа явуулна.

17.3.Тээвэр зуучийн үйлчилгээ нь дараах төрөлтэй байна.

17.3.1.олон улсын тээвэр зууч

17.3.2.дотоодын тээвэр зууч

17.4.Тээвэр зуучийн эрх, үүрэг:

17.4.1.үйлчлүүлэгчтэй тээвэр зуучийн гэрээг байгуулж, хэрэгжүүлэх;

17.4.2.тээвэрлэлтийн даатгалтай холбоотой баримт бичиг бүрдүүлэх;

17.4.3.гааль, хорио цээр, эрүүл ахуйн болон бусад хяналт шалгалттай холбоотой баримт бичиг бүрдүүлэх;

17.4.4.үйлчлүүлэгчид тээвэрлэлтийн явц, ачааны байршлын талаар мэдээлэл өгөх;

17.4.5.агуулахын үйлчилгээ үзүүлэх;

17.4.6.бусад нэмэлт үйлчилгээ.

17.5.Тээвэр зууч нь үйлчлүүлэгчээс ачааг хүлээн авснаас, ачааг хүлээлгэн өгөх хүртэл ачааны бүрэн бүтэн байдлыг хариуцна.

17.6.Тээвэр зуучийн үйлчилгээний ангилал, зэрэглэл, үйл ажиллагаа, хариуцлагын хязгаар, үйлчилгээнд тавигдах шаардлагыг автотээврийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ АВТОТЭЭВРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, АЮУЛГҮЙ АЖИЛЛАГАА

18 дугаар зүйл. Автотээврийн аюулгүй байдал, аюулгүй ажиллагаа

18.1.Тээвэрлэлтийн аюулгүй байдал, аюулгүй ажиллагааг тээвэрлэлтэд оролцогч талууд хариуцах бөгөөд аюулгүй байдлыг хангаагүй, зориулалтын бус тээврийн хэрэгслээр тээвэрлэлт гүйцэтгэхийг хориглоно.

18.2.Автотээврийн аюулгүй байдал, аюулгүй ажиллагааны стандарт шаардлагыг тээврийн төрөл тус бүрээр тогтооно.

18.3.Тээвэрлэгч нь иргэдийн амь нас, эрүүл мэнд, автотээврийн хэрэгсэлийн хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангаж, хүрээлэн буй орчноо хамгаалах үүрэгтэй.

18.4.Нийтийн зорчигч тээвэрлэлтийн үйлчилгээнд стандартад нийцсэн, зүүн гар талдаа жолооны хүрдтэй, зорчигчийг баруун гар тал руугаа буулгаж суулгах нөхцөлийг хангасан автотээврийн хэрэгслээр гүйцэтгэнэ.

18.5.Ачааг ачих, буулгах, бэхлэхдээ ачаа тээвэрлэх дүрмийг баримтлан аюулгүй байдлыг хангуулсны үндсэн дээр тээвэрлэлтийг гүйцэтгүүлнэ.

18.6.Автотээврийн хэрэгслээр тээвэрлэх аюултай ачааг тээвэрлэлтэд бэлтгэх, ачих, тээвэрлэх, буулгах, шилжүүлэх, хадгалах үйл ажиллагааг энэ хуулийн 10.1.12-д заасан журмаар зохицуулна.

18.7.Нийтийн зорчигч тээврийн хэрэгсэлээр аюултай ачаа авч явахыг хориглоно.

18.8.Аюултай ачааг ачих, буулгах үйл ажиллагааг зориулалтын тоног төхөөрөмж бүхий зам, талбай, терминалд стандартын шаардлагын дагуу гүйцэтгэнэ.

18.9.Аюултай ачаа тээвэрлэх хугацаанд түүнийг хамгаалах, дагалдах үүргийг илгээгч эсвэл хүлээн авагч талуудын аль нэг нь хүлээнэ.

18.10.Аюултай ачааг тээвэрлүүлэхдээ илгээгч, хүлээн авагч нь тэдгээр ачаа тээшийн тээвэрлэлтийн аюулгүй байдалд баталгаа өгөх, гарч болзошгүй сүйрэл ослоос урьдчилан сэргийлэхэд шаардлагатай тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл, бие бүрэлдэхүүнийг бүрдүүлэх зэрэг шаардлагатай арга хэмжээг авахаас гадна сүйрэл осол гарсан тохиолдолд түүнээс гарсан үр дагаварыг арилгах, цэвэрлэх, устгах ажлыг хамтран гүйцэтгэнэ.

18.11.Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр байрших, хуваарилагдах эсвэл дамжин өнгөрөх гадаад улсад бүртгэлтэй автотээврийн хэрэгсэлийн өмчлөгч, эзэмшигч нь Монгол Улсын хууль тогтоомжид заасан хүн амын эрүүл мэнд, аюулгүй байдал, хүрээлэн буй орчинд сөрөг нөлөөгүй байх шаардлагыг ханган дагаж мөрдөх үүрэгтэй.

19 дүгээр зүйл.Автотээврийн дэд бүтцийн бүрэлдэхүүн

19.1.Автотээврийн дэд бүтэц нь тээвэрлэлтийн эрэлт хэрэгцээ, төлөвлөлттэй уялдсан, аюулгүй байдал, аюулгүй ажиллагааг хангасан, тав тухтай, хүртээмжтэй үйлчилгээ үзүүлэх бөгөөд үйлчлэх хүрээнээсээ хамааран олон улсын, бүс нутгийн, орон нутгийн гэсэн төрөлтэй, олон улсын болон үндэсний тээврийн нэгдсэн сүлжээнд холбогдсон байна.

19.2.Автотээврийн дэд бүтцэд ачааны терминал, зорчигчийн терминал, автозам дагуух үйлчилгээний байгууламж болон тээвэрлэлтийн явцад шаардагдах бусад үйлчилгээг үзүүлэхэд зориулагдсан байгууламж хамаарна.

19.3.Автотээврийн дэд бүтцийн үйл ажиллагаа, үйлчилгээнд тавигдах шаардлага, зэрэглэлийг стандартаар тогтооно.

19.4.Автотээврийн дэд бүтэц нь энэ хууль болон автотээврийн дүрэм, журам, техникийн баримт бичиг, стандарт, норм нормативийн баримт бичгийн шаардлагыг хангасан байна.

20 дугаар зүйл.Автотээврийн хэрэгслийн үйлдвэрлэл

20.1.Монгол Улсад үйлдвэрлэсэн, угсарсан автотээврийн хэрэгсэл, түүний эд анги нь хүний амь нас, эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчин, замын хөдөлгөөний аюулгүй байдалд сөрөг нөлөөгүй байна.

20.2.Автомашин үйлдвэрлэгч нь аливаа тохиромжгүй орчин (үерийн аюул, ус, намаг, цэвдэг, сул шороо, хог хаях цэг бусад бохирдол)-оос тусгаарлагдсан, суурьшмал бүсийн гадна, үйлдвэрлэлийн бүсэд үйл ажиллагаагаа явуулна.

20.3.Үйлдвэрээс гарсан бүтээгдэхүүнийг холбогдох хууль тогтоомжийн шаардлагыг хангасан, худалдааны үйл ажиллагааг албан ёсоор эрхлэх зөвшөөрөл бүхий автомашины дистрибьютер, диллерээр дамжуулан худалдаанд нийлүүлнэ.

21 дүгээр зүйл.Тээвэрлэлтийн ослыг шинжлэн шалгах

21.1.Тээвэрлэлтийн ослын шалтгаан нөхцөлийг тогтоох, гарч болзошгүй ослоос сэргийлэх, бодлогын болон эрх зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй болгох үйл ажиллагаанд ашиглах зорилгоор шинжлэн шалгах ажиллагааг хийнэ.

21.2.Шинжлэн шалгах ажиллагааны дүгнэлт, зөвлөмжийг иргэн, хуулийн этгээдийг гэм буруутайд тооцох, хариуцлага хүлээлгэхэд ашиглахгүй.

21.3.Шинжлэн шалгах ажиллагааг хараат бус, бие даасан, хууль дээдлэх зарчимд тулгуурлан хэрэгжүүлнэ.

21.4.Ослыг шинжлэн шалгах эрх бүхий байгууллага, түүний шинжлэн шалгагчаас хуульд заасан чиг үүргээ хэрэгжүүлэхэд иргэн, хуулийн этгээд хууль тогтоомжийн хүрээнд дэмжлэг үзүүлбэл зохино.

21.5.Шинжлэн шалгагчийг Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хуульд заасны дагуу томилон ажиллуулна.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ АВТОТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН АШИГЛАЛТ

22 дугаар зүйл.Авто үйлчилгээ эрхлэгч

22.1.Авто үйлчилгээнд автотээврийн хэрэгслийн ашиглалт, найдвартай ажиллагааг хангахтай холбоотой дараах үйл ажиллагаа хамаарна:

22.1.1.автотээврийн хэрэгсэл, түүний сэлбэг хэрэгсэл, тос, тосолгооны материалын импорт, экспорт, үйлдвэрлэл, худалдаа;

22.1.2.автотээврийн хэрэгслийн техникийн засвар, үйлчилгээ;

22.1.3.автотээврийн хэрэгслийн ашиглалттай холбоотой бусад үйлчилгээ.

22.2.Авто үйлчилгээ эрхлэгчийн үйл ажиллагаанд тавигдах шаардлагыг стандартаар тогтооно.

22.3.Авто үйлчилгээ эрхлэгч дараах үүрэг хүлээнэ:

22.3.1.үйл ажиллагаанд тавигдаж буй стандартын шаардлагыг хангаж байгаа эсэхэд тохирлын үнэлгээ хийлгэж, баталгаажуулах;

22.3.2.стандартын шаардлага хангасан тоног төхөөрөмжийг засвар, үйлчилгээнд ашиглах;

22.3.3.хэрэглэгчдэд худалдах сэлбэг хэрэгсэл, тос, тосолгооны материал нь Монгол Улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа стандартын шаардлагыг хангасан, хүлээн зөвшөөрөгдсөн гарал үүслийн гэрчилгээтэй байх;

22.4.Стандартын шаардлага хангаагүй, хүлээн зөвшөөрөгдсөн гарал үүслийн гэрчилгээгүй сэлбэг хэрэгсэл, тос, тосолгооны материал худалдах, үйлчилгээ үзүүлэхийг хориглоно.

23 дугаар зүйл.Автотээврийн хэрэгслийн улсын бүртгэл

23.1.Автотээврийн хэрэгслийн улсын бүртгэлд автотээврийн хэрэгсэл өмчлөх, эзэмших эрх үүсэх, дуусгавар болох, техникийн өөрчлөлтийг бүртгэхтэй холбоотой үйл ажиллагаа хамаарна.

23.2.Монгол Улсад бүртгэлтэй иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага автотээврийн хэрэгсэл өмчилснөөс хойш 72 цагийн дотор, ашиглалтаас хассанаас хойш 1 сарын дотор бүртгэлийн байгууллагад бүртгүүлнэ.

23.3.Автотээврийн хэрэгслийн сонирхол татахуйц улсын бүртгэлийн дугаарыг үнэ хаялцуулах дуудлага худалдаагаар борлуулж болно.

23.4.Автотээврийн хэрэгслийн бүртгэлийн үйл ажиллагааг автотээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага улсын хэмжээнд нэгтгэн зохион байгуулна.

23.5.Зэвсэгт хүчин, хил хамгаалах байгууллагад ашиглагдаж байгаа автотээврийн хэрэгслийн бүртгэлийг тухайн асуудал эрхэлсэн цэргийн автотехникийн хяналтын алба зохион байгуулна.

23.6.Автотээврийн хэрэгслийг улсын бүртгэгч бүртгэж, бүртгэлийн дугаар, автотээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ олгоно.

23.7.Импортоор орж ирсэн автотээврийн хэрэгслийг дараах тохиолдолд улсын бүртгэлд бүртгэхийг хориглоно:

23.7.1.Монгол Улсад хүчин төгөлдөр мөрдөж байгаа стандартын шаардлага хангаагүй;

23.7.2.хилээр нэвтрүүлэх барааны гаалийн мэдүүлэгт “сэлбэг”, “бүхээг” гэж мэдүүлсэн бол;

23.7.3.холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу гаалийн бүрдүүлэлт хийгээгүй, албан татвар төлөөгүй;

23.7.4.тухайн автотээврийн хэрэгслийн техникийн үзүүлэлт нь техникийн баримт бичгээс зөрсөн.

23.8.Улсын бүртгэгч нь автотээврийн чиглэлээр дээд боловсролтой, эсхүл эрх зүйч мэргэжилтэй, Монгол Улсын иргэн байна.

23.9.Автотээврийн хэрэгслийн бүртгэл нь улсын хэмжээнд нэгдмэл байна.

23.10.Автотээврийн хэрэгслийн улсын бүртгэлийн дугаарын тэмдэг, тэмдгийн үйлдвэрлэлд тавигдах шаардлагыг стандартаар тогтооно.

24 дүгээр зүйл.Автотээврийн хэрэгслийн техникийн хяналт

24.1.Автотээврийн хэрэгслээс хүн амын эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийн зөвшөөрөгдөх хэмжээний түвшин, тээвэрлэлтийн болон

техник ашиглалтын шаардлагыг хангасан байдалд жилийн турш техникийн хяналтын үзлэг хийнэ.

24.2.Автотээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэгийг энэ хуулийн 28.1.2-д заасан тусгай зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгж, байгууллага эрхэлнэ.

24.3.Автотээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэг хийх байгууллага нь Стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай хуулийн дагуу итгэмжлэгдсэн байна.

24.4.Техникийн хяналтын гэрчилгээнд заасан хугацаанд техникийн хяналтын үзлэгт хамрагдаагүй автотээврийн хэрэгслийг /байлдааны тусгай зориулалттайгаас бусад/ замын хөдөлгөөнд оролцохыг хориглоно.

24.5.Дараах тохиолдолд энэ хуулийн 24.4-т заасан хугацааг үл харгалзан автотээврийн хэрэгслийг техникийн хяналтын үзлэгт хамруулна:

24.5.1.хөдөлгүүр болон арлыг сольсон, нэмэлт тоног төхөөрөмж суурилуулсан, ажил, үйлчилгээний шаардлагын дагуу үйлдвэрлэгчийн зөвшөөрлөөр автотээврийн хэрэгслийн зориулалтыг өөрчилсөн;

24.5.2.өмчлөгч, эзэмшигч нь хүсэлт гаргасан;

24.5.3.осолд өртөж агрегат, зангилаа, механизмд эвдрэл гарсныг засварласан.

24.6.Ашиглагдаж байгаад импортоор орж ирсэн автотээврийн хэрэгслийг техникийн хяналтын үзлэгт хамруулж, стандартын шаардлагыг хангаж байгаа эсэх талаарх мэдээллийг техникийн хяналтын үзлэгийн мэдээллийн санд бүртгэнэ.

24.7.Гамшиг, осол, аюулт үзэгдэлд өртсөн автотээврийн хэрэгслийг цаашид ашиглаж болох эсэхэд эрх бүхий мэргэжлийн байгууллага дүгнэлт гаргана.

ЗУРГААДУГААР БҮЛЭГ АВТОТЭЭВРИЙН САЛБАРЫН МЭРГЭЖИЛТНИЙГ ДАВТАН СУРГАХ, МЭРГЭЖЛИЙН ЗЭРЭГ ОЛГОХ

25 дугаар зүйл. Автотээврийн салбарын мэргэжилтнийг давтан сургах, мэргэшүүлэх, мэргэжлийн зэрэг олгох

25.1.Автотээврийн салбарын мэргэжилтнийг давтан сургах, мэргэшүүлэх, мэргэжлийн зэрэг олгох, түүнийг сунгах, хүчингүй болгох асуудлыг автотээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын дэргэдэх мэргэжил дээшлүүлэх, мэргэшлийн зэрэг олгох орон тооны бус зөвлөл хариуцна.

25.2.Зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг автотээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас батална.

25.3.Автотээврийн салбарын мэргэжилтнийг давтан сургах, мэргэшүүлэх, мэргэжлийн зэрэг олгох сургалтын үйл ажиллагааг энэхүү хуулийн 10.1.2-т заасан журмаар зохицуулна.

25.4.Автотээврийн салбарын мэргэжилтнийг давтан сургах, мэргэшүүлэх, мэргэжлийн зэрэг олгох сургалтын үйл ажиллагааг автотээврийн салбарын хүний нөөц, сургалтын мэдээллийн нэгдсэн системээр дамжуулан зохион байгуулна.

26 дугаар зүйл.Мэргэшсэн жолооч

26.1.Нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээ, тусгай горим шаардсан ачааны тээвэрлэлт болон бусад мэргэжлийн өндөр ур чадвар шаардсан ажил үйлчилгээг мэргэшсэн жолоочоор гүйцэтгүүлнэ.

26.2.Мэргэшсэн жолоочоор гүйцэтгүүлэх ажил, үйлчилгээний жагсаалтыг автотээврийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

26.3.Мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэх нь тухайн ангиллын автотээврийн хэрэгслийг жолоодох эрхийн үнэмлэхийн хамт хүчинтэй.

26.4.Автотээврийн хэрэгслийн мэргэшсэн жолоочийн сургалт зохион байгуулах, шалгалт авах, үнэмлэх олгох үйл ажиллагааг энэхүү хуулийн 10.1.3-т заасан журмаар зохицуулна.

26.5.Мэргэшсэн жолоочийн эрх дор дурдсан тохиолдолд дуусгавар болно:

26.5.1.мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэхийн хүчинтэй хугацаа дууссан;

26.5.2.автотээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхийн үнэмлэхийн хүчинтэй хугацаа дууссан, эсхүл бусад үндэслэлээр хүчингүй болсон;

26.6.Мэргэшсэн жолоочийн эрх дуусгавар болсон нь тухайн ангиллын автотээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхийг хүчингүй болгох, хасах үндэслэл болохгүй;

26.7.Энэ хуулийн 26.5-т заасан шалтгаан арилсан нөхцөлд мэргэшсэн жолоочийн эрхийг сэргээнэ.

ДОЛООДУГААР БҮЛЭГ АВТОТЭЭВРИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН НЭГДСЭН САН

27 дугаар зүйл.Автотээврийн мэдээллийн нэгдсэн сан

27.1.Автотээврийн мэдээллийн нэгдсэн сан нь дараах төрөлжсөн сангаас бүрдэнэ:

27.1.1.автотээврийн хэрэгслийн бүртгэл, мэдээллийн сан;

27.1.2.мэргэшсэн жолоочийн мэдээллийн сан;

27.1.3.ачаа тээврийн мэдээллийн сан;

27.1.4.зорчигч тээврийн мэдээллийн сан;

27.1.5.автотээврийн хяналтын мэдээллийн сан;

27.1.6.салбарын хүний нөөц, сургалтын мэдээллийн сан

27.2.Автотээврийн хэрэгслийн бүртгэл, мэдээллийн санд автотээврийн хэрэгслийн улсын бүртгэл, техникийн хяналтын үзлэг, засвар үйлчилгээний мэдээллийг хамруулна.

27.3.Мэргэшсэн жолоочийн мэдээллийн санд мэргэшсэн жолооч бэлтгэх сургалт эрхлэх байгууллага, мэргэшсэн жолооч нарын нэгдсэн бүртгэл, тэдгээрт эрх олгосон ангилал, эрхийн хүчинтэй хугацаатай холбогдсон мэдээллийг хамруулна.

27.4.Ачаа тээврийн мэдээллийн санд тээвэрлэгчийн мэдээлэл, тээсэн ачааны тоо хэмжээ, давтамж, хамрах хүрээ, төрөл, ангилал болон автотээврийн терминалын үйл ажиллагаатай холбогдсон мэдээллийг хамруулна.

27.5.Зорчигч тээврийн мэдээллийн санд жуулчин тээвэр болон нийтийн тээврийн үйлчилгээний цагийн хуваарь, үнэ тариф, чиглэл, автотээврийн хэрэгслийн байршил, хөдөлгөөнийг тодорхойлох, зохицуулах, цаг агаар, байгалийн гамшигтай холбоотой мэдээлэл, зорчигч тээвэртэй холбогдсон статистик мэдээллийг хамруулна.

27.6.Автотээврийн хяналтын мэдээллийн санд автотээврийн үйл ажиллагаанд гарсан зөрчил, тэдгээрт хийсэн эрсдэлийн үнэлгээ, хууль тогтоомж, холбогдох дүрэм, журам, стандартын хэрэгжилтэд тавих хяналт шалгалттай холбогдсон мэдээллийг хамруулна.

27.7.Салбарын хүний нөөцийн мэдээллийн санд автотээврийн салбарын хүний нөөц болон сургалтын үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээллийг хамруулна.

27.8.Автотээврийн мэдээллийн нэгдсэн сан нь хилийн хяналтын байгууллагууд, даатгал, татвар, цагдаа, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага болон бусад холбогдох байгууллагын мэдээллийн сантай харилцан мэдээлэл солилцох боломжтой байна.

НАЙМДУГААР БҮЛЭГ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ

28 дугаар зүйл.Тусгай зөвшөөрөл

28.1.Дор дурдсан үйл ажиллагааг тусгай зөвшөөрөл авсны үндсэн дээр эрхэлнэ:

28.1.1.нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээ эрхлэх;

28.1.2.автотээврийн хэрэгсэлд техникийн хяналтын үзлэг хийх ажил эрхлэх;

28.1.3.аюултай ачаа тээвэрлэлтийн үйлчилгээ эрхлэх

28.2.Энэ хуулийн 28.1-д заасан үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг Зөвшөөрлийн тухай хуульд заасан байгууллага, албан тушаалтан олгож үйл ажиллагаанд нь хяналт тавьж ажиллана.

28.3.Энэ хуулийн 28.1-д заасан тусгай зөвшөөрөл хүсэгчид тавигдах нөхцөл, шаардлагыг автотээврийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

ЕСДҮГЭЭР БҮЛЭГ АВТОТЭЭВРИЙН ХЯНАЛТ

29 дүгээр зүйл.Автотээврийн хяналтыг хэрэгжүүлэх

29.1.Автотээврийн үйл ажиллагаанд тавих захиргааны хяналтыг автотээврийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, хяналт шалгалт хэрэгжүүлэх эрх бүхий байгууллага, автотээврийн хяналтын улсын байцаагч хэрэгжүүлнэ.

29.2.Автотээврийн үйл ажиллагаанд тавих захиргааны хяналтыг хэрэгжүүлэх байгууллага, улсын байцаагч нь автотээврийн үйлчилгээнд мөрдөж байгаа хууль тогтоомж, стандарт, дүрэм, журмын биелэлтэд хяналт тавьж, зөрчил гаргахаас урьдчилан сэргийлэх, буруутай үйлдлийг илрүүлж таслан зогсоох, хариуцлага хүлээлгэх, учирсан хохирлыг арилгуулах арга хэмжээ авах үүрэгтэй ажиллана.

29.3.Автотээврийн хяналтын улсын ерөнхий байцаагч, улсын ахлах байцаагч, улсын байцаагчийн эрхийг Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуульд заасны дагуу автотээврийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн олгоно.

30 дугаар зүйл.Автотээврийн хяналтын улсын байцаагч

30.1.Автотээврийн хяналтын улсын байцаагч нь Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуулийн 10.9, 10.12-т заасан нийтлэг бүрэн эрхээс гадна дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

30.1.1.автотээврийн тухай хууль тогтоомжийн биелэлтэд тавих хяналтыг хэрэгжүүлэхдээ автотээврийн хэрэгслийг түр зогсоож шалгах, шаардлагатай гэж үзвэл тухайн автотээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг хязгаарлах, жолоодох эрхийн үнэмлэх, мэргэшсэн жолоочийн үнэмлэх, тээвэрлэлтийн баримт бичгийг гаргасан зөрчлийг арилгаж дуустал түр хураах;

30.1.2.мэргэшсэн жолоочийн эрхийг хүчингүй болгох, түдгэлзүүлэх талаар эрх бүхий байгууллагад санал оруулах;

30.1.3.автотээврийн тухай хууль тогтоомж зөрчигдөхөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг өөрийн эрх мэдлийн хүрээнд авах;

30.1.4.автотээврийн тухай хууль тогтоомжийг сурталчлан таниулах.

30.2.Автотээврийн хяналтын улсын байцаагчийн хууль тогтоомжид заасан эрх хэмжээнийхээ хүрээнд өгсөн үүрэг, тавьсан шаардлагыг холбогдох иргэн, хуулийн этгээд заавал биелүүлэх үүрэгтэй.

30.3.Автотээврийн хяналтын улсын байцаагч нь дүрэмт хувцас, ялгах тэмдэг, техник хэрэгсэл хэрэглэх бөгөөд дүрэмт хувцасны загварыг автотээврийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

АРАВДУГААР БҮЛЭГ БУСАД ЗҮЙЛ

31 дүгээр зүйл.Хууль тогтоомж зөрчигчдөд хүлээлгэх хариуцлага

31.1.Энэ хуулийг зөрчсөн албан тушаалтны үйлдэл нь гэмт хэргийн шинжгүй бол Төрийн албаны тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

31.2.Энэ хуулийг зөрчсөн иргэн, хуулийн этгээдэд Эрүүгийн хууль, эсхүл Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

32 дугаар зүйл.Хууль хүчин төгөлдөр болох

32.1.Энэ хуулийг 2023 оны ... дүгээр сарын ...-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг